

Јефимијини дани 2023.

Трстеник – Манастир Љубостиња

ПЕСНИЧКА НАГРАДА „ЈЕФИМИЈИН ВЕЗ“ ЗА 2022. ГОДИНУ

Одлука жирија

Овогодишњи жири Награде „Јефимијин вез“ радио је у саставу *Мина Ђурић* – члан, *Никола Маринковић* – члан, и *Јован Пејчић* – председник. До краја маја месеца 2023. жири је остварио непосредан увид у српску песничку продукцију 2022. године и издвојио потенцијалне кандидате за награду.

На седницама одржаним 30. марта и 22. маја жири је постепено сужавао избор кандидата, да би у најужи круг ушла следећа остварења (по азбучном реду презимена песника): Спасоја Јоксимовића (*Меланхолија homo sapiens*, Центар за културу и туризам: Шумадијске метафоре, Младеновац), Братислава Р. Милановића (*Плава медуза*, Српска књижевна задруга, Београд) и Милице Шпадијер (*Ново гробље*, Контраст издаваштво, Београд).

На завршној седници одржаној 4. јуна 2023. жири је једногласно одлучио да Награду „Јефимијин вез“ за најбољу књигу поезије прожете традицијом којој припада дело песникиње Јефимије, штампану 2022. године, добије песник

БРАТИСЛАВ Р. МИЛАНОВИЋ

за збирку

ПЛАВА МЕДУЗА

(издавач Српска књижевна задруга, Београд 2022)

Образложење

У свом богатом песничком делу Братислав Р. Милановић вишекратно је потврдио висок ниво песничког умећа. Суверено владајући везаним и слободним стихом, он је успео да њиховим комбиновањем осветли различите нијансе смисла, увек у дослуху са великим темама медитеранске и националне историје, што се посебно види у овој књизи.

Почињући збирку путописно-нарративним циклусом „Под голубачком кулом” Милановић је отворио простор своје поезије за продор медитеранских митова који су преобликовани уписивањем у повлашћени локални пејзаж. Повезујући симовићевску метафорику Дунава преко фигуре Шарана, са митом о Аргонаутима и једном његовом интерпретацијом која источне крајеве наше земље чини симболички важним, песник је свезао неколико архетипских слојева у темељ свог поетског света. Ова архетипска потка, чија древност сеже још у доба културе Лепенског вира, песнику омогућава да путовање по медитеранском простору претвори и у путовање по, симболички речено, медитеранском времену. У том контексту, Милановићева збирка води и једну врсту продуктивног песничког дијалога са неосимболистичким наслеђем, на првом месту са поезијом Ивана В. Лалића.

Отуда следећи циклус „Купање богова” потврђује медитеранску симболику спуштањем фокуса на пределе и мотиве класичне Грчке, куда су се и митски Аргонаути преображени вратили. Циклус „Уље, маслине и вино” продужава протежност хеленске сликовности у савремени урбани амбијент, да би се трагички квалитет збирке отворио у циклусима везаним за националну историју: „Сто на раскршћу”, „Дом стараца” и „Једна глава лута преко поља”.

Завршни део збирке, циклус „Плава медуза”, кружно затвара ову књигу фокусирањем на мотив који је поетички обликован у првим њеним песмама. Ова цикличност, која и није пуно затварање круга већ више нека врста пресека линеарног и хронолошког времена, представља крајњу тачку до које стиже песниково понирање у древност. Зато повратак у савременост, „у густо подне, на доњем Врачару” није тек враћање из древног сна пролошке песме збирке, већ задобијање егзистенцијалног смисла. Талог векова, цивилизација и народа на овим веригама света, који многим гласовима проговарају из ових стихова, читаоцу шаљу поруку да никада и никако на овом свету, а поготово у овом поднебљу није сам.

И зато песниково Косово, које је после полома „клизнуло кроз прсте”, и трагички грч невиних нацистичких жртава нису далеко од Јефимијиног средњовековног плача – јер са њим чине непрекинути низ који, оним „Цариградским друмом” српске књижевности, према Зорану Мишићу, и даље савременог човека могу одвести античким коренима, само уколико жели да тим правцем пође.

Књига Братислава Р. Милановића таквом читаоцу биће поуздан водич.

Жири „Јефимијиног веза“

Јован Пејчић

Мина Ђурић

Никола Маринковић

6. јун 2023.